

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

LAPVEZER:
MATOLAI ETELE.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BUZA BÉLA.
POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

A becsület ünnepe.

Irtta: Buza Barna.

Sok-sok évtized óta nem volt olyan szomorú márciusi ünnepe a magyar nemzetnek, mint ez a mostani.

Erkölcsei és vagyoni romlás rettentő mélységeiből sóvárogva tekintünk a márciusi nagy napok tisztán tündöklő fényességére.

Mivé lettünk, mívé jutottunk, hová süllyedtünk azóta! Meg lehet-e mérni azt a távolságot, amely azoknak az időknél nemzeti nagyságát a mi korunk gyöngé szerencsétlen nemzedékétől elválasztja?

Egész világ csodálattal nézett a szabadságban és becsületben megiljedt magyar nemzet nagy-szerű erőfeszítésére. S elbukunk, de nemzetek rokonszenve, tisztelete kísérté bukáunkat. Annak a bukásnak a tragédiája fájdalmas, lesújtó, de nemes, tiszta és dicsőséges volt. Bukott ügyünket nem úgy nézte az emberiség, mint levert lázadást, hanem úgy, mint a megleszített igazságot.

Ma megvetéssel és utálattal tekint ránk az egész világ. Ma mi vagyunk az emberiség szégyenfoltja és gyalázata. Amit ezer esztendő minden gyilkos vihara közt szeplőtlenül megtudunk őrizni, most azt vesszítettük el: a nemzeti becsületünket.

Hatvan esztendővel ezelőtt született meg a magyar népképviselői alkotmány. Becsületes nagy emberek teremtették meg tisztán, fényesen, szeplőtlenül.

Ma ott vergődik az alkotmány meggyalázva, beszennyezve az erőszak és a becstelenségek utálatos mocsarában.

Mi most a mi népképviselői alkotmányunk? Nyomorult emberek eladják magukat Bécsnek, a feltétlen engedelmeség pribékszerepének vállalásáért cserében megkapják a kormányhatalmat, s ennek a hatalomnak a segítségével meglopják az ország vagyonát és érdekeit és a lopott pénzből megvesztegetve s leitatva a választók megtántorítható részét, többséget vásárolnak maguknak. Ez a magyar alkotmány, ez a magyar parlamentárizmus. Tolva-jok zsákmánya, néprontó becste-

lenségek melegágya lett Kossuth Lajos nagyszerű alkotásából.

Undorodva néznek az országúra, ahol még vitatkozni tudnak arról, hogy szabad-e a kormánynak az állammal szerződő bankoktól a szerződésért milliókat kizsárolni a pártkassza számára s ezen a lopott pénzen vásárolni többséget!

Ide süllyedtünk hatvanöt évvel a parlamenti alkotmány megteremtése után.

Soha még ilyen nyomorultul nem volt ez az ország!

Védben, könnyben usztunk már sokszor, — de most a piszokban fetrengünk.

Zsarnokok szörnyetegek gyötörték már sokszor, — de most lelketlen tolvajoknak jutottunk a karmai közé.

Veszély, pusztulás, halál sokszor tonyosolt felettünk, — de most a becstelenség gyalázata szennyezi nevünket.

Hová nézünk, hová fordulunk reményességért és vigasztalásért? Mi nincs még lerombolva és meggyalázva ebben a rettenetes pusztulásban?

Egy szentség ragyog már csak tisztán mocsoktalanul: márciusi emlékek becsülettől tündöklő fénye.

Ez a becsület, ez a jövő ez a megváltás. Ehhez a fényhez meneküljön, ebben a fényben egyesüljön mindenki, aki jót akar, aki a gyalázatot fertőjéből a szabadság és becsület élető levegőjébe akarja vezetni ezt a szerencsétlen sorvadó nemzetet.

Matolay

Irtta: Ambrózy Ágoston.

Mielőtt tollat vettem a kezembe, hogy ünnepi lendületű cikket írjak, kerestem egy márciusi témát és a márciusi érzésekből elém bontakozott fényesen, sugárzóan, büszkén és méltósággal a Matolay Etele hófehér feje.

Olyan márciusi téma ez a fej, amivel gyaróll tollunknak megbirkózni végtelenül nehéz.

Klasszikusan ívelt homlokán, erőteljes arcvonásain mély értelem, puritán becsületesség tükröződik. hamvas fényű szemében nagy idők bolygó tüze csillan meg.

Szász Zoltán szokott a Pesti Hirlapban nem mindennapi tudakossággal olyan témákról elmélkedni, hogy milyen az igazi férfiszépség és az ideális férfitjevet bizonyára úgy konstruálja meg, hogy szemé- nek keletiesen érzi tüze legyen és felé holló fürtök tömörüljenek, orra napoleonosan nyergelt, álla előzékenyen előre nyúló. És egy ilyen Reznicek típus épp oly általános tetszésre számíthat, mint Zríkovitznak bretilin burjánzó tuat dala. Hiszen másképp nem is rajzolná ilyenek a divatos újság-filozofus.

De én próbáljak bár Salome, vagy Bashkirtseff Mária szemével nézni, nem tudok szép fejet elképzelni karakter nélkül. És ezt nem csak morális, hanem artistikus szempontból is mondom.

Matolay pedig a kristályba jegesedett karakter. És mint ilyen épp oly méltó témája a festő esztétikének, mint akár a történelmi igényű tolnak. Az új életet lehelő márciusi szemeknek pedig a mi haladós lelkű XX. századunkban szinte kivésznai induló menedék helye.

Menjünk erre a menedék-helyre március 15-én és emeljük le előtt is kalapjainkat, mint a templomban tettük.

Márciusi napok Pozsonyban és Bécsben.

Irtta: Matolai Etele.

Miért nevezetes, emlékezetes, ünneplésre méltó az 1848-iki március 15-ike, mi történt akkor Pesten (még akkor nem volt egyesítve Budával) azt már számtalanszor megirták szemtanuk és nem szemtanuk, és elmondák számtalan ünnepi beszédekben e napon. En is szerencsés valék a nemzeti ünnepélyt rendező bizottság felhívására több alkalommal gyenge tehetségemhez képest az ünnepi beszédet mondani, de ez alkalommal a rendezők lekötözött gyengéd figyelmé — tekintettel betegeskedésemre — ettől feloldott, s a helyett arra kért, hogy valamű március 15-ére vonatkozót írjak.

Megkísértem: Ismétlem, hogy igen sokan beszéltek és írtak március 15-éről, de szinte mindannyian csak a pesti eseményekkel foglalkozva. Sorsom úgy hozá magával, hogy én nem ott vol-

tam akkor, de a hol én valék, bizonyára nem kevésbé fontos és érdekes dolgok mentek véghez — Pozsonyban és Bécsben. Változatosság kedvéért tehát én most ezekkel kívánok foglalkozni.

1848-ig — mint t. olvasóink tudják — az országgyűlés alsó háza nem képviselőház, de „követi tábla“ volt, nem népképviselőkből de a vármegyék és sz. kir. városok követeiből állott. Minden vármegye két két követet küldött oda egyenlőn mert a szavazatok nem egyenlőnk, de vármegyénkint számítottak. Ez is tanúsítja, hogy őseink a vármegyét nem is csak az alkotmány bástyáinak, de az ország valódi alapjának tartották, ezért az országgyűlésen az azóta más vármegyébe olvadt kis Tornának épen olyan szavazata volt, mint az akkor legnagyobb Biharrvármegyének.

A 1847-i Sicíliai szabadságharc, vagy inkább csak felkelés már kialvó félen volt, arról pedig — mi lesz tavasz felé történendő a hatalomnak sejtelmé sem volt, eleget akart tehát tenni a törvénynek, hogy Magyarországon minden 3 ik évben országgyűlést kell tartani, kiírta tehát az országgyűlést Pozsonyba 1847-ik évi november havára. Zemplérvármegye közönsége Lónyay Gábor és Andrássy Gyula grófot választá követéül egyhangulag.

Talán nem lesz érdektelen itt egy kis kitérés. Ez utóbbit egy régibb határozat ellen választák meg. Az 1830-iki országgyűlésen vármegyénk egyik követe egy báró volt. Előjött egy kérdés, amelyben vármegyénk a kormány kívánatával ellenkező utasítást adott követeinek, s a báró ezzel ellenkezőleg a kormány kívánatára szavazott, s így a vármegye szavazatától elesett, mert ha a két követ egymás ellen szavazott (ezt úgy mondták diákosan, hogy „elidálta“ egymást) a vármegye szavazatát egyik oldalra sem lehetett számítani. Ennek folytán a vármegye elhatározta, hogy ezen-tul országgyűlési követéül „mágnást“ nem választ. De 17 év mulva az Andrássy Gyula gróf esetében e határozatot — nagyon helyesen és szerencsésen hallgatag el mellőzé.

LEGUJABB DIVATU KALAPOK
FEHÉRNEMŰEK, NYAKKENDŐK STB.
URI DIVAT CZIKKEK JUTÁNYOSAN.
SZENES LIPÓT FÉRFI DIVAT ÜZLETÉBEN
SÁTORALJAUJHELY.

Lapunk mai száma 8 oldal.

A vármegyék ekkor a megválasztott követek mellé tanulás, tapasztalás szerzés céljából bizonyos számú (nálunk 12) fiatal embert mint írnokat napidíjjal ellátva szoktak küldeni. E 12 közé engem is felvettek. (Bocsánatot kérek t. olvasóinktól, ne vegyék szerénytelenségnek ha e közleményben sokszor emlitem magamat (saját tapasztalataimból írok).) A 12-höz csatlakozott még egynehány, akik vagy saját költségükön vagy a követekén jöttek.

Az akkori közlekedési viszonyokhoz képest innen Pestig szekereren kellett utazni. Itt volt egy Farkas nevű zsidó vállalkozó aki sok lovat, szekeret, kocsist tartott, hogy több utast és nagyobb szállításokat is elláthasson. Ennek néhány szekeren helyezkedtünk el összesen 21-en, s első éjen Beceken háltunk meg.

Nem tartom szükségesnek utazásunk részletes leírását, 4 ed napon Pestre értünk és onnan azonnal tovább mentünk gőzhajón Pozsonyba.

Itt az országgyűlési pártok élesen különböztek és váltak egymástól „conservatív” és „liberalis” vagy „kormánypárt” és „szabadelvé” elnevezéssel. A követi táblán az utóbbinak volt némi többsége. Vezére határozottan Kossuth Lajos, Pestvármegye egyik követe volt. A kormánypárt vezérszónoka Somssich Pál, mellette még Baborcay Antal, Paczolay János, Balog Kornél. A főrendeknél az ellenzék vezére Batthyányi Lajos gróf.

Elesen váltak el egymástól a pártok, mert a szabadelvék nem szorították többé arra, hogy ellenőrizzék a kormányt, egyszerűen elleneztek absolutistikus törekvéseit, és iparkodjanak feltartani úgy, ahogy őseiktől örökölték sértetlenül az ősi magyar rendalkotmányt, de már bizonyos újításokat „reformokat” keresztülvitelére is törekedtek, a mi megmost a kormánypártot annál nagyobb ellenőrkésre sarkalta. Széchenyi István gróf Mosonyvármegye követe — egyhez sem csatlakozva — külön állásra helyezkedett. Ő nem azt tartá első feladatunknak, hogy hazánk közjogi állását javítsuk és biztosítsuk az Ausztriai törekvések ellen, de hogy hazánk közgazdasági állását javítsuk, hogy igyekezzünk megvagyonosodni, akkor majd inkább módunkban lesz egyéb céljainkat megvalósítani. Álláspontját oly ügyesen tudta védeni, hogy az ember néha gondolkodóba esett, nem jobb lenne-e őt mintsem Kossuthot követni.

De végre az országgyűlés tovább folytatólag belátván, hogy több mint a nagytöbbséget, a szabadelvé pártot szinte egészben Kossuth Lajos ragadta magával, s ő magára hagyatva semmit se tehet, maga is a szabadelvé párthoz csatlakozott; sőt utóbb a Batthyányi miniszteriumban Kossuthal együtt tárcát is vállalt.

Kossuth Lajosnak sok, szébbnél szébb, remeknél remekebb beszédét valék szerencsés hallgatni, mert valódi szerencse, kimondhatatlan élvezet volt az Előbb egyetemi hallgató koromban, Pest vármegyei közgyűlésén, utóbb az 1847—1848-iki Pozsonyi országgyűlésén. De valamennyi közt a legremekebb volt a melyet az ugynevezett „Partium” kérdésében mondott. Midőn e végett felállott, követársas Szentkirályi Móríc akkor Pestvármegye első alispánja, átment helyéről a zempléni követek mellé ülni, hogy szembe láthassa őt. Mert a mi követeink a pestiekkal éppen szemben ültek. A beszéd tárgya az volt, hogy Kraszna, Zaránd Középe Szolnok vármegyék és Kóvár vidéke — ámbár törvény szerint Magyarországhoz tartoztak — tényleg Erdélybe voltak kebeleztve ami nagy sérelem volt, mert akkorra megfordult a régi helyzet, és Ausztria befolyása s a bécsi hatalom nagyobb volt Erdélyben mintsem Magyarországon, de a visszacsatolást eddig minden országgyűlés hiába sürgette.

Kossuth Lajosnak ez volt a rhetoricailag is leggondosabban kidolgozott, legkimagaslóbb beszéde a sok közül amelyeket tőle hallani szerencsés voltam; de meg is lett a hatása: követársas visszamenvén helyére megölelte és megcsókolta, — képzelhető a hallgatóság lelkesedése, az indítványt pedig az ellenpárt is, és így az egész országgyűlés egyhangulag elfogadta.

De mielőtt a márciusi napok bekövetkeztek, egy még nevezetesebb, nagyobb kérdés foglalkoztatá a követi táblát, az ugynevezett adminisztratori kérdés. A kormány hogy a vármegyék hatalmát gyengítse, azok határozataira nagyobb hatást gyakoroljon, a főispánoknak bizalmas uton ilyen szellemű és irányú utasításokat adott.

Ezek nagyobb része azonban oly hazafias volt, hogy az alkotmány gyengítését célzó munkára nem vállalkoztak; ezért a

kormány címeket meghagyva, teendőiktől felmentvén, nekik helyetteseket — adminisztratorokat nevezett ki.

E kérdésben a kormány megakarván előzni az ellenzékét, magavevé kezébe az iniciatívát és megnyeré Lónyay Menyhértet (a későbbi gróft) és miniszterelnököt) Bereg megye egyik követét, pedig a vármegye a Tiszai vármegyék igen nagy többségével együtt a szabadelvé párthoz tartozott, hogy egy oly indítványt tegyen, amely a kormány eljárását e kérdésben szentesítse.

A beszéd mellyel Lónyay az indítványt indokolá, nagyon ügyesen kidolgozott hosszú beszéd volt, és elhangzása után igen sokan nem voltak tisztában célja iránt, de azonnal felemelkedék Szentiványi Károly gömöri követ és eles logikával hatalmas beszéddel győztek le: nagy lelkesedésre a szabadelvé pártnak. A vita hatalmas arányokat öltve három egész napot töltött be, a mi követeink közül Andrássy Gyula gróf az első napon is, a harmadikon is felszólt. Az első napon alig volt képes a tölindulástól szinte görcsös sirással küzdve beszédét elmondani: a harmadik napon már némileg visszanyervén kedélye egysúlyt, oly eles gunnyal osztályozá a királyi tanácsosokat, hogy a terem szinte rengett a kacajtól és ő egyszerre az összes fiatalság kedvence, bálványja lett.

Itt is történt egy „elisió” a szavazásnál, mert Beregvármegye másik követe Szintay János lezavazván követársasát, Beregvármegye nem szavazhatott a be reg indítványra. A szavazásnál végre 1 szótöbbséggel győzött a gömöri indítvány.

Váratlanul azonban nagy események lepték meg a világot Látla hatatlanul mintegy levegő hozta magával, hogy az emberek a poliúka és a szabadság iránt érdeklődni kezdtek. A jámbor Bécsiek, — akikről azt hittük, hogy a rántott csirke és a keringő minden vágyukat kielégíti, — a kávéházakban csoportokba verődve nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták a ki nekik a lapokból a Kossuth Lajos országgyűlési beszédeit felolvasta.

De nagyobb dolog történt Párisban, Ott az ellenzék február hó (ha nem csalódom) 23-ára közlakomát tüzött ki, a melyet azonban Guizot miszterelnök betiltott. Ez olyan nagy felháborodást idézett elő, hogy a párisiak felkeltek, utolsó Bourbon királyu-

kat Fülöp Lajost kikergették és a köztársaságot kikiáltották.

Kossuth Lajos pedig ekkor elérkezettnek vélte az időt, hogy a szabadelvépárt kívánalmait ne csak hangoztassa de formaszerű indítványban terjesse az országgyűlés elé, amit március hó 3-án mondott gyűjtő hatása beszédeben meg is tett indítványozván egyszersmind, hogy a kívánalmakat a Nádor vezetése alatt egy 60 tagú küldöttség vigye Bécsbe és terjessze a király elé, a küldöttséghez 40 tagot a követi tábla, 20-at a főrendiek küldjenek ki. Az indítvány egyhangulag elfogadott és már csak a főrendek hozzájárulásától függött, hogy meg is történjék. Amde a Nádor kétségtelenül Bécsből nyert utasítás folytán néhány napig halogatta az ülést, ami azonban oly zugolódást okozott Pozsonyban, hogy már már a felkeléstől féltek mire a főrendek csakugyan megtartották az ülést és a követi tábla határozatához járultak.

Köztünk — az országgyűlési fiatalság körében megpendült az eszme, hogy talán mi is néhányan mehetnénk a küldöttség kíséretében Bécsbe, amire én megkérdézém Andrássy Gyula gróft, — aki természetesen tagja lett a küldöttségnek — megengedik-e, hogy néhányan elkísérjük őket. Ő, nemcsak megengedjünk, felelé, — de örömmel vesszük, ha mentül többen jönnek sőt akik a zempléniéknél közül jönnek — költségüket is tedezem. Dacára e kedvező feleletnek csak három mentünk el a zempléniékből: Matyasovszky Kálmán (fiatal aljegyző barátunk nagyapja) Kossuth Adam és én.

Gyönyörű szép tavasi napon indultunk Bécs felé, a gőzhajón a küldöttség, a fiatalság részéről pedig összesen 301-en, vontató hajókon. A bécsi kikötőbe érkezvén, rendkívül nagy néptömeg üdvözölt minket, örömmel mintha szabadítóiként jöttünk volna. Bámulatunkra Bécs egész más képet mutatott, mintsem képzeltek, mert a közvetlenül előző napon a felkelés csakugyan kiűtött. Albrecht főherceg katonai parancsnok, — mint tőle várható volt, — Bécs utcáin a népet ágyuztatta, amit azonban meghallván V. Ferdinánd a rendkívül jószívű fejedelem, tőle soha nem látott erélylyel betiltotta a nép lövetését s ennek folytán az összes katonaság a belvárosból kiültatván, a rendfenntartást a szokott polgári öltözeteikben rögtönzött nemzetőrök vették át

Jogtudósok, papok, tanítók a SIROLIN „Roche“-ról:

Mellbetegeknek.

G. R. jogtanácsos, B.-ben.

Hasznaltam a Sirolin „Roche“-t, hatásával igazán meg vagyok elégedve.

B. P. igazgató, B.-ben. (Keletporosz.)

Évek óta hasznaltam a Sirolin „Roche“-t minden kezdődő hurut ellen. — A légzőszervek baját ellen a legjobbnak találtam.

A. M. plébános, W.-ben.

A Sirolin „Roche” szabadított meg engem. Gyermekeknek is adom a szert, ha hurutosak.

F. H. tanító, Fr.-ben.

A Sirolin „Roche”-val meg vagyok elégedve annyira, hogy mindenkinek ajánlom, akiknek légzőszervi baja van. —

A Sirolin Roche kellenes ízű, étvágygerjesztő és orvosiak ajánlott szer. Erősíti a tüdőt és légzőszervek ellenállását fokozza. A gyógytárban határozottan Sirolin Rochét kérjünk.

s ezek kísértek minket is szállásaink felé. Otlétünk alatt az ágyuzás 34 áldozata ravatalon fektet. A belváros még akkor fallal kerítve, a külvároستól elzárható volt s a város kapuin mindenütt 4—4 fegyveres őr állott: a külső oldalon két katonára, a belsőt két nemzetőr.

A nagy tolongás miatt a küldöttség is gyalog volt kénytelen a városba menni, és Kosuth Lajos kénytelen volt a néphözbeszédet intézni. A küldöttség és a kísérő fiatalok majdnem szemben egymással álló két szállóban helyezkedtek el, melyek egyik a Károly főherceg címét visel. Midőn a küldöttség a király elébe ment a Burgba, ott láttuk, hogy annak udvarán egy üteg ágyú, egy zászlóalj gyalogság és egy osztály huszárság, — mindannyian magyarok, — voltak készenlétben. A huszárok közt két ösmerőse is akadunk: Lohoczky Miklós és Mauks altisztekre. A fiataloknak mintegy vezetői lettek Bónis Samu szabócsai követ és Josipovich turopolyai gróf. Ezek azt mondták nekünk, hogy mivel a tárgyalások a Burgban valószínűleg hosszúra nyulnak, mi azalatt elmehetünk Bécs városát megnézni, de legyünk mindenkor közel, hogy szükség esetére kéznél legyünk.

Esetelél csakugyan kiadatott a jelszó, hogy gyereink rögtön szállásunkra mert szükség lehet ránk. Azonban a 301 közül csak 81-en jelentünk meg, a többiek veszedelmet sejtven a külvárosokba húzódtak, hogy onnan könnyebben menekülhessenek.

A tárgyalások csakugyan igen hosszúra nyultak s az éjjeli órákban időnkint a két Andrásy gróf: Gyula és Aladár közölték velünk azok állását, hol több, hol kevesebb reménnyel, mert a küzdelemre készen voltunk, minden el volt készíve torlaszokat hányni. Végre éjféltűni 2 óra tájban jött az egyik Andrásy gróf azon hírral, hogy már nyugodtan aludni mehetünk, mert őfelsége a küldöttség minden kívánatát elfogadta. Másnap a gőzhajón és vontatókon, amint jöttünk, Pozsony felé visszaindultunk, a gőzhajón levő kis ágyukból a magyar határnál kezdve egész Pozsonyba érkeztünk ideigint örömlövések hangzottak, mert a gőzhajón már akkor Bathhány Lajos gróf mint miniszterrelnök, összes miniszteriuma tagjaival együtt érkezett hazájába. Pozsonyban ismét alig képzelhető nagy néptömeg örömrivalgásokkal fogadott s Kosuth Lajos a Palugyay-szálloda második emeleti erkélyéről számolt be a népnek a küldöttség sikeres eljárásáról.

Ekkor már egyéb nem maradt hátra, mint hogy az elfogadott kívánalmak törvénycikkbe

szereztessek. A király április hó 14-én (nem 11-én!) Pozsonyban megjelent s itt a törvényeket szóval is szentesítvén, az országgyűlést berekesztette.

Igy születettek meg az 1848 iktörvények.

Lesz még egyszer ünnep a világon!

Irta: Kertész Ödön.

Több évtizeden át ünnepeltük évről-évre március idusát. Minden alkalommal ünnepi hangulat uralkodott az emberek lelkiületében s a nap szónokai élesen fejtegették az 1848 március 15-én rejtekeiből előtört eszméket, amelyek ime 65 év után is csak a lelkesedésre érdemes fenséges gondolatokká érlelődtek meg s 65 esztendő után is csak millió szív óhajaként hangzik el a márciusi jelszó: a szabadság, az egyenlőség, a testvériség. A lelkesedés a külső érzelmeiben van, az óhaj a szív rejtekeiben. „Egyenlőség, szabadság, testvériség, jöjjön el a te országod.”

50 esztendő múlva! Ez alig két emberöltő s a fantázia ennire csak előrohanhat. Hogy lesz, milyen lesz ötven esztendő múlva március idusa. Az igazi hazafias lélek optimista s nem gondol a költő sötét jóslatával, miszerint jönni fog, ha jönni kell a nagyszerű halál. A jobb kort áhitozza mindenki, amikor a márciusi eszmék életre kelnek úgy közői, mint társadalmi tőren.

— Templomból jönnek a hívek százezrei a boldogságtól sugárzó arccal. E napon egy szent imával bővült a liturgia, minden vallásnál egyformán ugyanazon szöveggel. A XX. század fiatal, lángelkű poétájának fenséges szerzeménye ez, pótléka a Hymnusnak, amelyben hála adatik Istennek, hogy megáldotta a magyart, akinek már nincs többé bűnhődni valója, hála jut a Mindenhatóhoz a független magyar nemzet további jólétéért, a szabad Magyarország felkent királyáért. Az embereket csak a templom választja el egymástól, az Isten imádása többféle formák között történik. De a különböző templomokból kitóduló hívek aztán összeforrnak künn az életben már testvérek, künn az életben már egy felekezethez sincs előnye, sem hátránya, nincs március 15-én testvérülési bankettre szükség, mert hisz az összejövetelek az egész éven át a testvériség, egyenlőség jegyében folynak le. Nincsenek arisztokraták, nincsenek zentrik, nincsenek proletárok, csak szegény emberek, meg gazdag emberek, csak becsületes és erkölcsben fogyatékos lények, csak a természetüktől eszes és kevésbé tehetségesek, csak művelt és kevésbé művelt emberek. Es bár az utóbbi egyenlőtlenségek nem voltak megszüntethetők, a születési előnyökn mosolyogtak az emberek, a címeket

mindenki röstellte használatba venni, a pénz nem pótolta a műveltséget, az erény nem volt azonos a hatalommal.

Az ünnepi beszédben nem volt politikai vonatkozás, egyik párt nem becsmérte a másikat, mert nem voltak közjogi pártok, hanem a népparlamentben csak szociális irányban oszlottak meg az országgyűlés tagjai. Csak a nemzet boldogítása tekintetében voltak tiszta elvi ellentétek.

Függetlenségi párt? Anachronizmus. Hisz már független az ország. Ausztria csak testvéri szövetségünk s külháború esetére lelkesedéssel egyesíti mindkét nemzet a hadserégét, hol a legszobb vezényszó, a lelkes összetartás és a katonák fényes képzettsége. A külföld vátterület fellendítette az ország iparát és kereskedelmét, de Auszriát sem rendült meg. Az önálló bank is megerősödött és az öreg emberek szomorúan emlegetik az 1912 évi. pénzkrisist, amidőn majdnem rombadult az ország gazdasági helyzete, de az akkor működő közös bank fényes üzleti eredményt biztosított részvényeseinek.

Néppárt? Nevetséges. Amelyik párt nem a népé, az menten elpusztul. 4 millió választóval nem lehet packázni, sem őket ámilni hangzatos címekekkel, amely alatt vallásos tendenciák és ezt is eszközül felhasználó széthuzások szerepelhetnének.

Avagy munkapárt? Aki dolgozni akar, az nem dicsekszik. Demokráta. Mindenki az. Nemzetié? Senkisen. Mindenki nemzeti, bár ha anyanyelvet tő, német, vagy román is.

Es amidőn remisztenciaképen a szónokok erős szavakkal és keserőséggel emlegetik a multat, beszedjükben a rendőrség kiküldöttjei nem állítják meg. A szóias és vélemény szabadság a hatóság előtt is szent, amint hogy a gyülekezési jog is az. A fiatal nemzedék ahiattal és lelkesedéssel hallgatja a nagy nap jelentőségeinek méltatóit, de sehogysen tudja megérteni, hogy mi az a sajtószabadság. De az öregek tudják. Ők sokszor ünnepelték a szabad sajtó kivívásának emléknápnját, amikor a cenzura kitünően működött. Es nem érti az ifjuság, hogy volt idő, amikor esküdszék nem létezett, hogy szabad polgárok fölött nem polgártársai itélkeztek, de még hihetlenebb az, hogy amikor ez a nemzeti kedvezmény megvolt, akkor megakarták szüntetni.

Boldog időszak, boldog nemzedék, mely ilyen körülmények között ünnepelheti március 15-ét. Boldog ifjuság, amelynek meg kell magyarázni, hogy mi a szabadság, mi a függetlenség. Boldog ország, amelynek sivar multja után jelene kielégítő. Bekövetkezhett-e ilyen állapot? Felváltja-e a harcok, a széthuzások

időszakát a megelégedettség korszaka? Ámoldjuk, higyjük, hogy igen. Legalább szép álmunk legyen március 15-én.

Sötét idők.

Irta: Buza Béla

Szomoru március! Hiába keressük a fejlődő, az ébredő természet jelenségeit, mindenütt a tél hidege érint bennünket.

Eddig legalább a biztató szó, a remény, a hit ereje volt az, ami a márciusi idők eljöttén egy kis életet adott nekünk, ma kétkészségbeesett arccal, reményvesztetten köszöntjük egymást március Idusán.

Ne ámtitsuk magunkat! a rémuralom napjait éljük. A jognak, a törvénynek a tisztelete helyébe a géppuskák félelmes erejének az uralma lépett. A törvényhozás termeiben feltett sisakkal csinálnak rendel durva kezű, durva lelkiüeti fegyverezett emberek, akiknek pusztá megjelenése ezekben a termekben olyan mint mikor vandálok megjelentek a rómaiak szentelyeiben, s durva kézzel, és barbár lélekkel nyulat hozzá azokhoz a dolgokhoz, amiket századok finomult izlése, művelt lelkek inspirációja alkotott.

Nem jó élni, nem jó gondolkodni, a mi időnkben. Hát már ez mindig úgy lesz? Hát már mi bukni csak remélni és csalódni, mindki fogunk? Vagy már remélünk sem lehet?

Hát már csak mindig azt látjuk, hogy ami gonozság ami erkölcstelenység van az mindig diadalt arat, s a jó mindig elbukik?

Hát már a hitet is kiakarják ölni belőlünk egy jobb jövő iránt?

Hittünk eddig az igazság erejében. Csalódtunk. Rájöttünk arra, hogy a pénznek, a korrupciónak nagyobb ereje, nagyobb hatalma van az igazságna, az erkölcsnek minden erejénél.

Hittünk a törvények erejében. Rájöttünk arra, hogy egy embernek az akaratá hatalmasabb tud lenni minden törvényél.

Hittünk az esküszentségében, hittünk magas helyről jött igérek komolyságában. Csalódtunk, rettenetesen csalódtunk!

Emberek, polgártársak, ne higyjünk többé semminek ami nem tőlünk való! A családok rettenetes keserősége érleljen meg bennünk valami új érzést. Elkeseredést a multak iránt, elszántságot a jövőre.

Mert ennek a jövőnek jönnie kell! Ezt utjában meg nem állítják sem a géppuskák, sem a panamak.

Ha egy pillanatilg kételkednék ennek a jobb, tisztességesebb jövőnek az eljöttén, akkor

Üzlet átvétel! Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a „Hungária“ gőzmosó és vegytisztító intézetet átvettem. A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel! Czinner Árminné széchenyi-tér. 6 sz.

tényleg azt kellene hinnem, hogy ezen a földön nem érdemes igaz, nemes dolgokért küzdeni, mert itt csak a becstelenség araja diadalait.

Ne öljük ki teljesen lelünk-ből a hitet, sötét, nagyon sötét a mi helyzetünk. De gyakran úgy van, hogy mikor leglátványosabb az éjszaka akkor van legközelebb a hajnal.

Ezt a hajnalt szeretném én a legközelebbi márciuskor köszönteni.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k. kis üveg 1.20 k.

Március 15-ike

1860-ban Budapesten.

Irta: Matolay Ida.

A tavasz szokatlan korán hozott szép napokat 1860-ban márciusban és a haza láthatárán is enyhébb áramlatok kezdtek derengeni. Enyhébb szelek lengedeztek Solferínó óta, néhány emigráns már haza is jöhetett.

Mintegy magától támadt az eszme, hogy meg kell ünnepelelni március 15-ét. De kik és miképpen? Ki más mint az ifjuság.

Nagy titokban tartották összejöveteleket, tanácskozásokat, hogy hol és miképpen ünnepelethetnének? Az egyetem hallgatói a Rivorszky kávéházban tanácskoztak, a gimnazisták a Sebestyén téren a régi Fillinger kávéházban. Sok nemes eszme indult ki a Sebestyéntérről ott volt a híres Csiga étterem is, ahol az írók vacsorálgattak és vitakoztak. Egyszerű intim helyek voltak azok.

Nagy volt a lelkesedés, — és még nagyobb a bizonytalanság, hogy mit lehet megtenni. A véghatározat az lett, hogy az egyetemi hallgatók ne tegyék jövőjüket kockára, — ők részben már férfiak, — a hazának többet használhatnak alkalomadtán, mint ezzel a demonstrióval. Akkor kezdődött a demonstrációk korszaka. Lépjenek a gimnazisták előtérbe. Ők még gyerekzsúba mennek. És mily szép egyszerű kegyeleti ünnep lett, amit elhatároztak.

A Ferencvárosi temetőben van egy honvéd sír. Elhatározták a jó fiúk, hogy készítenék egy babrösorút, és elviszik testületileg a sírra. Össze tették csekély zsebpén-

züket és elkészült a szép nagy babrösorú.

Össze gyűlték hát a fiúk reggel 15-én a Fillingerben és szép csendben testületileg elvitték a Ferencvárosi temetőbe a koszorút. Alig helyezték el a koszorút a sírra még idejük sem volt a szózatot elénkkelni, midőn dobpergés riasztotta meg az ünneplő fiukat. Látták, hogy őket üldözik, el is indultak, hogy békésen ki menjenek a temetőből. De a kaput rájuk esútká! A temető egy nem éppen magas fallal volt körülvéve, mit tehettek? Menekültek ahogyan lehetett, másztak fel a falon, hogy kijussanak. És a katonák éles tüfessel löttek a védtelen menekülő fiukra. És Forinyák Gézát meglőtték menekülése folytán hátulról, nem halt meg azonnal, hektek feküdt és a legszorgosabb ápolás dacára mégis meghalt.

Forinyák Géza 17 éves szép magas fiú volt, nagy világos szeme, göndör fekete haja volt. Kedves vidám fiú, vagyonos úri szülők gyermeke volt. Forinyák Gyula későbbi honvédtábornok fiúve, jól ismertem hiszen rokonom is volt! A városban a részvét örösi volt, fővárosi családok nap nap mellett leadták névjegyüket, egy koszi érte a másikat, míg betegesen feküdt. Képzelték menni a ők is ember volt a temetőben!

Akkoriban Albrecht főherceg volt a császári helytartó, az ország kormányzója. Délután végig bejárta jobhaton a város főbb utcait, mosolygva, merészen.

Kevesen vagyunk már, akik erre emlékezünk. Pedig ezt sem szabad elfelejteni.

Márciusi szellem.

Irta: Gárdos Mór.

Azt hiszem, hogy az 1848. évi márciusi nagy nap szereplői közül talán minden népevelőnek a legmegragadóbb, leginkább szívet-lelket gyönyörködtető szellemi látványt nyújtja a — márciusi ifjuság. Az az ifjuság, amelynek keble csupa tűz és láng. Az az ifjuság, amelynek a haza nemesek az ajakán, hanem a szívében honol. Az az ifjuság, amely nem léhaságok után lohol, hanem keblének szent eszményeirel nagy tettekre kész.

Nem teremhet az ilyen ifjuság csak egy magától, mint langy nyári eső után a csiperke gomba. Ezt az ifjuságot nevelni kellett ilyennek. A család, az iskola és a társadalom együttes alakító ereje nyomta rá szellemi képükre a maga bélyegét.

„Nagy idők, nagy emberek” — szokásunk mondani. A nagy idők megszülettek e nevezetes alkalomkor a maguk nagyjait. Kossuth Lajoshoz, a minden korok egyik legnagyobb emberéhez, legnagyobb magyarjához méltó az akkori ifjuság, a dicső márciusi ifjuság.

Márciusi ez az ifjuság már csak azért is, mert — miként az akkor ébredezni kezdő tavaszi idősak — egészen fiatal. Igen, — hibába hangzik e kifejezés olyan szókatlanul — üde, fiatal ifjuság ez! A márciusi ifjuság lángolni, lelkesedni tud. Egni és izzani az eszmék szent tűzében. Ez adja, ez őrzi meg fiatalágát.

Nem esik jól párhuzamot vonnom az akkori és a mai ifju nemzedék közt. Nem azért, mintha nem biznám hivatottságában és tiszta érzelmében. Szívem teljes szeretetével csüggök a mai ifju nemzedéken és remélem tőle a lehető legjobbat. Au a köztudat más hurokat penget, Nem tartja a mai ifjuságot elég — fiatalnak. Ifju testében elvénhedt lelket, koravén, elfásult keblet lát. Tisztelet a bizonyára igen nagy számú kivételnek, a mai ifjuság már nem annyira márciusi, mint inkább valami — novemberi ifjuság-féle. Elaggott, hűvösebb lelkületű, miként föld anyánk kebele az őszi hideg ködök idején. Amolyan öreg ifjuság. Nem hevülni, inkább tatólgatni, fontolgatni kész. Nem magas eszményekért küzdeni a kitűzött célja, hanem prózaianan megüzdeni a lét apró-cseprő vagy nagyobb bajaival. Az élet mihamar hajtantja róla az iskola nemesítő, eszményi célok felé irányító hatását.

En ezért nem okolom az életbe külpött felsédlőt ifjuságot. A viszszafejődött korszellem annak az oka, hogyha úgy van is. Ennek romboló hatása alól ki tudna egy könnyen menekülni?

Mi kell ahoz, hogy ifjaink szellemi rokonságba kerüljenek a nagy idők márciusi ifjuságával? Elég-e ehez csak a pusztai iskolai, elméleti nevelés? Nem, ehez — példák is kellenek. Egy Kossuth-hoz, Rákóczi-hoz fogható nagy példák, akik megtermékenyítsék, meglíhlessék ifjaink lelkét.

De kellenek olyan példák is, akik e szellemeknek mintegy polgári megtestesülésekként itt járjanak-keljenek közöttünk. Olyanok, aminek pl. a mi körünkben egy Matolay Etele. Olyan jeles ő társada munkának, akinek egész élete nyitott könyvként áll a benne olvasók előtt s e nyitott könyvben csupa olyan sorok olvashatók, amelyek tartalma felemelő, magas eszményi légkörbe emelő, nemes tettekre sarkaló. Ilyen példák kellenek, aminek közbeesült ős patriarháink, akik tettekkel igazolták, hogy ifjú tűzűben készek a haromszón ontani a honért vérüket, készek a hazáért meghalni. De ha úgy fordul a sors, képesek arra is, ami amannál talán jóval nehezebb, t. i. — élni a hazáért. Ugy élni, hogy ez az élet mintakép legyen hazaszeretet, polgári nemes események, komoly, hasznos, eredményes munkásság tekintetében.

Az ilyen példakép méltó disze annak a közösségnek, annak a társadalomnak, amelyiknek tagja. Ezért városunk csak önmagát tisztelte még s csak a köztudatban már ugyanis régen élő tényét állapította meg hivatalosan, amikor a napon diszpolgáravá avatta. Legyen még tovább disze és mintaképe e városiakta ifjaknak, véneknek egyaránt.

Ha ilyen példánk nagyobb számmal lesznek, akkor hova tovább bizó lélekkel adhatjuk meg az igenlő feleletet a költő kétkező, aggodó,

kétségbe esett kérdésére: „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?”

Avagy virág vagy te, hazánk ifjusága?

Ezt a virágot nagyban fejleszti és nagyban érleli a márciusi nagy napra való visszaemlékezés, e nap eseményének ünneplése, amely ráirányítja a figyelmet a dicső példákra. Ezért vidul fel a szívünk, amikor szárnyát bontogatja az enyhe március és vele a mámorító, lelkesítő márciusi szellem.

Ünnepelejünk.

Irta: Márton Elek.

Március idusa a szabadság, a természet ébredésének ünnepe. Ezt a tüneményes évfordulót megünnepelejük és meg is kell ünnepelelnünk minden esztendőben.

Megünnepelejük ma is. Lelkünk előtt elvonulnak a dicső nap korszakalkotó, hatalmas eseményei, szívünk megdobban, vérünk megpezsdül, örömmódban úszunk. Örömtűnknek azonban nyomban vége szakad, ha szemünket a mult fényes emlékeitől elfordítjuk s a jelen sötéttségébe tekintünk.

Megünnepelejük, ünnepelejük is meg március idusát, mert nemzetünk csak addig reméhet szebb s jobb jövőt, amig a nagy hazafiak és a nagy időkért lelkesedni tud. Ünnepelejünk, de a nemzeti színt takarjuk be gyászfütyollal. Szomorú öröm ünnep a mai. Bármerre tekintünk a pártszendvény rettentő tombolását, vérfagyaláló elfajulását látjuk. Ma már ott tartunk, hogy a pártszendvény eme tobzódása a nemzeti állam legnagyobb veszedelme. Testvér a testvérben, barát a barátban ellenséget lát. Ellenségek pedig véresre tapsolják tenyerüket, áldomást isznak a bőrünkre, lélegzet-visszafogva lesik miként marjuk, miként erőltetniük egymást, önmagunkat.

Ünnepelejünk! tegyünk fekete fátyolt a nemzeti szívre és imádkozzunk!

„Te drága ünnep! tavasz ébredése, szabadság hajnala, testvériség ünnepe, hozzá emeljük eső tekintetünket. Jöjj el varázslatos hatalmaddal szabadítsd meg szemünket a rabult hályogtól. Világítsd meg elménket, ihlisd meg lelkünket. Fakaszd ki a megértés virágát. A béke olajágát. Csillapítsd le a zendvényeket, teremtsd meg újra a szent, a szép testvériséget. Mentse

„Jvori“ levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték

I KORONA

Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

meg hazánkat, nemzetünket a végveszedelemtől, hogy keserűség, bánat, gyászlatyol nélkül ünnepelhesünk ismét."

HIREK.

Polgártársak!

A márciusi nagy napok emlékéit a függetlenségi kör vasárnap, március 16-án d. u. 4 órakor a Kossuth-szobor előtti téren

nagy ünnepi gyűléssel

üli meg.

Gyülekezés délután fél 4 kor a függetlenségi körben. Onnan zászlónk alatt vonulunk a szobor elé. Itt az ünnep sorrendje a következő:

1. Zene.
2. Megnyitó beszéd, tartja *Kissessy Peter*.
3. Alkalmi beszéd, tartja *Buza Barna*.
4. Kossuth szobrához költemény, írta: *dr. Kárpáthy László* szavalja: *Novák Dezső*.

A gyűlés után együtt vonulunk *Matolai Etel* házához, hogy gyengélkedő ősz vezérünknek hódolatunkat bemutassuk.

*Matolai Etel*ét *dr. Szirmay István* fogja itt üdvözölni.

Legyen ott mindenki!

Hazafias tisztelettel:

Sátoraljaiújhely, 1913. márc. 14.

Buza Barna

a függ. kör elnöke.

— **Vizsgálóbírói kirendelés.** Kún József törvényszéki bíró a sátoraljai újhelyi törvényszék területére vizsgálóbíróvá rendeltett ki.

— **Kinevezés.** Csató Béla szerencsi cukorgyári főellenőr a IX. fiz. oszt. Bajnok István és Augustus Kornél szerencsi cukorgyári ellenőrök a X. fizetési osztályba cukorgyári főellenőrökké nevezettek ki.

— **Gyakornoki kinevezés.** Szabó Jenő sauhelyi lakos gazdasági és egyesületi segédírást, szőlészeti és bortárszati gyakornokká nevezettek ki.

— **Művészet a templomban.** Folyó hó 16-án virágyasárnap Fülöp Riza kóloratur énekesnő ismét fog a plébánia templomban a 11 órai szent misén énekelni. Ez alkalommal Gróf Andrássy Dénesnek ajánlott Ave Mariát adja elő.

— **A vármegyei közgyűlése.** Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én délelőtt 9 órakor tartja rendes közgyűlést a vármegyei háza nagytermében. A gyűlés tárgysorozata több nagyfontosságú ügyet ölel fel; egyebek közt szövegére kerül a bereceki hid ügye is. — Az állandó választmány ülését a főispán 26-ára tűzte ki.

— **Márciusi emlékünnepek.** A református olvasó-kör vasárnap március hó 16-án délután 6 órakor az egyház tanácstermében hazafias emlékünnepeket rendez, melyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja az ünnepély műsora a következő: 1. Himnusz éneklés a közönség, 2. Talpra magyar, szavalja Kovács Pál, 3. Ünnepi beszéd tartja Enyedy Andor, 4. A vándormadár, írta Abrányi Emil, szavalja Papp Pirokka, 5. Részlet Rákosi Viktor „Korhadat fakeresztek” című könyvéből, 6. Mi a haza?, írta Abrányi Emil, szavalja Sztupjár Ferenc, 7. Szózat, éneklés a közönség. — *A helybeli aut. orth. isz. elemi fiúiskolában* e hó 14-én ünnepezték a március 15-iki nagy napot. As osztálytanító ünnepi

beszéde után. Alaxander Odön, Blumenfeld Ervin, Deutsch József, Fücher Lajos, Nemes Odön, Rosenblüth Sándor, Róth Dezső és Zvasz Mór tanulók szavaltak. Petőfi, Pósa Dalmady Lévay József, és Tóth Kálmán versei közül, majd hazafias énekszámokat adott elő az ifjuság.

— **Eljegyzés.** Fried Hugó sátoraljaiújhelyről eljegyezte Planer Sárkát Hegyalja—Mádon.

— **Új szemétdombok.** Budapestén Tisza István jóvoltából az ország-háztéri palotában, Sátoraljaiújhelyben a rendőrkapitány jóvoltából a zárda utcában a Blumenfeld ház háta mögött van a szemétdomb.

— **Nagy tűz a gyertyagyárban.** Az elmúlt éjjel 11 óra tájban tüzlármára riasztotta fel a város közönségét. A gyertyagyár épülete gyúladt ki, s raktárhelyiségek kivételével az egész épület le is égett. A tűz kitérősekor a tűzoltóság nyomban megjelent a helyszínén, a rendőrség embereivel együtt, élükön Andorkó éjjeli ügyeletes rendőrtisztel. A gyertyaöntődében felhalmozott nagymennyiségű paraffin táplálta leginkább a tüzet. A gyár tetőzete is beszakadt, s az oltási munkálatok valósággal életveszélyllyel jártak. Csak reggelre sikerült, megfeszített munka árán, a tüzet elfojtatni. A tűz belülről keletkezett, oka még ismeretlen. A kár nagy része biztosítás révén megtérül. Rövid időn belül ez már a második nagy gyári tűz Új helyben. Csak nemrég adtunk hírt az esztgyár égéséről, s most a gyertyagyár pusztulásáról számolunk be. A tűz okának megállapítására a vizsgálat megindult.

— **A kereskedelmi társulat f. hó 16-án délelőtt 11 órakor tartja a városháza nagytermében évi közgyűlést.**

— **A népkonyha.** Az isz. népkonyha folyó hó 16-án Hass Adolfné urnő által adandó ebéddel befejezi az idei öt hónapig tartott idényét.

Jól eső tudattal és önmegelégedéssel számolhatunk be a nagyarányú jótékonyaságról, amellyel a nemes intézmény városunkba betölt. Volt nap, amikor 70—80 gyermek kereste fel a népkonyhát, de ha átlagos számmal vesszük a napi látogatást 80-al akkor is 7000 ebédet adott a népkonyha.

— **A sátoraljaiújhelyi kereskedelmi alkalmazottak sport egylete f. hó 16-án vasárnap a Club kávéház külön termében tartja meg rendes évi közgyűlést, melyre az egylet igen tisztelt tagjait ezuton hívja meg az elnökség.**

— **Moziból.** Csütörtökön nagy publikum élvezte a gróf Worozoff c. darab előadását. Ez a darab Sardon Fedora c. drámájának az átdolgozása s nagyon érdekes s hatásos. Vasárnap, márc. 16-án d. u. 6 órakor lesz az előadás, a második este 8 órakor. Bemutatnak egy napyszabású világhírű drámát Szabadság vagy halál címmel. Csütörtökön 20-an újra újra bemutatják gróf Monte-Christót. Mellette nagyon érdekes, muftáságos műsor lesz, többi közt egy érdekes newyorki apacs történet. Ajánlatos, hogy erre az előadásra mindenki jó előre váltsa meg a jegyét Gójdics növéreknél.

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a február hó végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további szétküldésében akadály legyen.

— **Jé barátai és rokonai örömmel veszik tudomásul, hogy Ön is bersonozza cipőit.** — Az új Berson gumisark utólrhetetlen.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

SZÁMOZÓ GÉP

VILLANYERŐRE BERENDEZETT KÖNYVNYOMDÁJA

LYUKKASZTÓ GÉP

SATORALJAUJHELY, RÁKÓCZY-UTCZA I. SZAM.

TELEFON: 10 SZAM.

ALAPITTATTOTT 1889-BEN.

TELEFON: 10 SZAM.

**Eljegyzési és esküvői értesítések,
névjegyek és báli meghívók a leg-
izlésebb kivitelben készíttetnek.**

Hirdetések felvéttetnek e lap kiadóhivatalában.

SALGÓTARJANI
Köszénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)
NEUMAN JENŐ cégnél
Sátoraljaiuhely
rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt valamint porosz briket kapható.
Superfosfát-műtrágya Káli só

GUMMI ÉS HALHÓLYAG UJDONSÁGOK!

Hygienikus óvszer különlegességek!
Valódi francia és amerikai gyártmány eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva. Feltétlen megbízható
Ujdonság! „Fatime” Ára tcként 4-8 kor.
„Semiramis” „ ” 10-12 kor.

Legfinomabb, legkényesebb és legmegbízhatóbb. Az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Törv. vedve. Kizárólag csemgémel kaphatók.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” **UJ!**
A legmodernebb, legkényesebb női óvó különlegesség.
Ára 15 kor. Sztéküldés titoktartás mellett

Az összes betegápolási cikkek nagy választékban.
Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott teguijabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti műszer és Gummiárúgyára
Budapest, IV. Koronaherceg-utca 17. Pr.
Alapított 1878. Telefon 13-76.

!! E hirdetésre hivatkozók 10 koronán felüli vásárlásnál 20% engedményben részesülnek! !!

LANDESMANN SAMUEL

szígyártó és nyerges Sátoraljaiuhely, Rákóczy-utca 6. szám
Készít és vállal mindenféle e szakmába vágó munkát, javításokat elfogad. — Különlegességek; ostorok, izasztó stb. raktár.

ES-KA

LEGMODERNEB ELEGANS KERÉKPÁR
a Triumpf osztrák kerékpár ipar
VERSENY NÉLKÜL
LEGOLCSÓRB
árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kastrup és Swetlik Fahrradfabrik Eger Böhmen.

545.913. vb.

Arverési hirdmény.

A sauhelyi kir. járásbíróság 913. V. 347.1. sz. kiküldő végzése folytán és a sauhelyi kir. törvényszék mint esődbíróság 4732/913. sz. végzése alapján vb. ifj. Schwarcz Sámuel sauhelyi kereskedő esődlügyében.

1913 március hó 26. án d. e. 11 órakor Sátoraljaiuhelyben Fő utca 18. sz. a. a vb. illeteliségeiben elárverezem az 500 koronára becsült üzleti berendezést és a vb. ingóknak kiárusításakor még fennmaradt, a fentírt végzés szerint 1000 koronára értékelt árukat u. m.: csipkéket, női divatcikkeket, ruhadíszeket, rövid-árúkat stb.

Ugy a felszerelés mint az áruk egy-egy tételben bocsátatnak árverés alá s a kikiáltási ár felénél olcsóbban elnem adatnak. A esődtömeg az áruk minősége és mennyiségéért felelőséget nem vállal.

Az árverezés alá kerülő ingók előre is megtekinthetők dr. Gáspár Sándor tömegmondnok utján.

Sátoraljaiuhely. 1913 márc. hó 11.

Rosner Imre bír. vjhó.

HA ÖN

nem tud enni, ha rosszul érzi magát, akkor az orvosilag sikeresen megpróbált

Kaiser-féle

gyomor - borsosézka-karamellák

biztosan használnak önnek.

Ezeketől jó étvágyat kap, gyomra megint rendbe jön s megerősödik. Údító hatásánál fogva utközbén nélkülözhetetlen.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

Kaphatók: Widder Gyula gyógyszerárában és Hrabeczy Kálmán drogériájában Sátoraljaiuhely.

MODERN! IZLÉSES!
FINOM!

LEVÉLPAPIROK

■ **egyszerű és elegáns dobozokban,** ■
■ **sokféle színárnyalatban, legkülön-** ■
■ **bözőbb alakokban és mindenféle** ■
■ **árban kaphatók dus választékban** ■

LANDESMANN MIKSA és Tsa

könyv és papírkereskedésében

SÁTORALJAUJHELY, RÁKÓCZY-UTCA 1. SZÁM.

Telefonszám: 10.

Telefonszám: 10.

139|1912. vgrh sz.

Arverési hirdmény.

Aluírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102 § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sauhelyi kir. törvényszék 1910 évi Sp. II/841 számú végzése következtében dr. Palásthy Béla tőketeresebi ügyvéd által képviselt dr. Burger Jakab sauhelyi lakos javára 115 kor. s jár. erejéig 1912 évi nov. hó 2. án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 540 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: sírkövek, vasrécsook stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a galszécsi kir. járásbíróság 1912-ik évi V. 2501 sz. végzése folytán 115 kor. tőkétveveleles, ennek 1910 évi szept. hó 6. napjától járó 5 százaléok kamatai, 13 százaléok váltódiój és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig alperes lakásán Tőketereseben leendő megtartására 1913 évi március hó 19-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel o'y megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni. Ezen árverés egyidejűleg dr. Schreiber Nándor ügyv. által képv. Pletenyik Pál javára 500 korona, 10 korona, 49 korona Nelenral Naftali jav. 46 korona ezek után járó kamatok és az eddig bíróság már megállapított költségek erejéig is elrendeltetik.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Galszécs 1913. márc. 4.

Lakatos István
kir. bír. vjhajtó.

Eladó
butorok és képek.

Mahagoni angol szalanganitura, szőnyeg, függönyök és eredeti olajfestmények elköl-tőzés miatt sürgősen eladók. Jókai-utca 64 sz. alatt.

Egy okos fej
minden alkalommal

Dr. OETKER siltőporát
használja ára 12 fillér.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott elesztőpótló.

Haszná'ata által minden tézsza nagyobb, lábáz s könnynyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor a 12 f- a legnemesebb fűszere minden tézsztának, kakaó és tea. csokoládé és krém, kugluf torta pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótló 2-3 cső vaniliát. Ha félcsomag **Dr Oetker Vanilincukrot** 1 kgr. cukorral keverünk ez ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, ugy egy kitünő arómájú, teljes italt kapunk.

Dr. Oetker sötőpora és **vanilincukor** minden fűszerkeres kedében stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett van. Receptyűjtemény ingyen!

A KASSAI IPARMŰVÉSZETI KIALLÍTÁSON NAGY ARANY ÉREMMELEL KITŰNTETVE.

A KASSAI BUTORKÉSZÍTŐ IPAROSOK ÁRUCSARNOK SZÖVETKEZETE.

Mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. :-:-

KASSA, FŐ-UTCA 10. SZÁM I. EMELET.

Állandó butorkiállítás!

A peronospora, valamint a gyümölcsfákon, bogyónyaföldeken és egyéb növényeken elősködők ellen

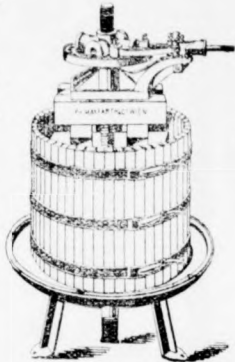
nagy sikerrel védekezhetünk a MAYFART-féle önműködő SYPHONIA permetezővel

**Bor- és gyümölcsajtók,
„Herkules“**

**Hydraulikus sajtók,
szőlő- s gyümölcsörliők
teljes mustberendezé-
sek stb. gyártása,**

továbbá kap-
hatók a leg-
jobb kivitelű
gazdasági
gépek és
eszközök.

MAYFART PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépek gyáraiban.

WIEN, II. Taborstrasse 71. szám.

Frankfurt a M. m. Berlin Páris.

A 014. sz. bötartalmu képes árjegyzéket ingyen és bérmentve
küldjük. Képviselek kerestetnek.

PFEIFFER SÁNDOR építész építőmester.

Sátoraljaujhely. Jroda és telep: *Árpád-utca 19.* (Saját ház.)

Elvállal mindennemű épületek tervezését és felépítést, építkezések művezetését és leszámolását, **tűzbiztos gipsz és vasbeton menyezetek készítését** minden néven nevezendő **vasbeton szerkezetek statikai számítását és azok kivitelét**, cement, granátóterrazó, keramit, aszbeszt, aszfalt stb. burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és portland cement homlokzat kőpor, asztalt szigetelő lemez és kátrány termékekben.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. vevőközönséget, hogy a „Sátoraljaujhelyi Tűzifa Keresk. Egyesületé“-ből kiléptem, miért is kérem, hogy megrendeléseiket — személyesen vagy telefon útján — csakis hozzám juttatni szíveskedjenek.

Egyben b. tudomásukra hozom, hogy raktáram a fogyasztásnak megfelelően megnagyobbítottam, melyben állandóan tartok **elsőrendű bükk száraz hasábfát**, valamint **vágott fát** is, melyet megrendelés esetén a leggyorsabban és legjutányosabban, pontosan kimérve szállítok.

Kívánatra helyben, valamint vidékre waggonként is szállítok.

A n. é. közönség b. támogatását kérve maradok

teljes tisztelettel

Lefkovicz Dávid

tűzifa kereskedő

Kossuth-utca 19.

Telefon 129.

A szőlőmolyt, a hernyókat és rovarokat különböző penészgombákat legbiztosabban a tél tolyamán, téli alakjukban semmisíthetjük meg. E célból a szőlőtökéket és gyümölcsfák törzseit és koronáit a rügyfakadás előtt meszes kénmájoldattal

alaposan permetezzük meg.

100 liter vízben

1 és fél kg kénmajat

1 kg. meszet oldjunk fel.

Mayerfi-féle kénmáj és kecskemét por eredeti
gyári áron kapható

BEHYNA TESTVÉREK CZÉGNÉL SÁTORALJAUJHELY.

akác, gledicsia
**Besztercezi szilva,
kajszin-baraczk.**

ojtott gyümölcsfát vadonoztat,
akác és gledicsia 100.000 száma
képes küldeni.

*Ungváry László faiskolaja
Czegled.*

Sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár.

2057/1913.

Hirdetmény

a sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési küldötteinek választása tárgyában.

A m. kir. Allami Munkásbiztosító hivatalnak a kerületi munkásbiztosító pénztárak végleges átszervezése tárgyában kiadott 200910. számú rendelete és az Országos Pénztár 3.246.910. és 4.994.910. számú köriratai alapján az 1910-ik évben megválasztott közgyűlési kiküldöttek mandátuma a folyó évben lejár, miért is a kiküldöttek ujonnan való megválasztásáról kell gondoskodni.

E végből igazgatóságunk 1913. évi március hó 9 napján tartott ülésében az alapszabályok 10. §-ában foglalt rendelkezéshez képest a közgyűlési kiküldöttek választási határnapjául a pénztár egész területére

1913. évi április hó 27-ikét tűzi ki.

Ugy a munkaadók, mint a biztosításra kötelezett tagok sorából külön-külön 80—80 rendes és 40—40 pótag választandó és pedig ugy a munkaadók, mint a biztosításra kötelezett tagok az **ipari** foglalkozást űzők csoportjából 34—34 rendes, 17—17 pótagot, a **gyári** foglalkozást űzők csoportjából 30—30 rendes, 15—15 pótagot és a **kereskedelmi** foglalkozást űzők csoportjából 16—16 rendes, 8—8 pótagot választanak. A munkaadók és biztosított tagok között legalább 40 kiküldöttnek (és esetleg egy néhány pótagnak) a pénztár székhelyén lakónak kell lennie.

A választásrv vonatkozó adatok a falragaszokon megjelölt hirdetményben közzé tétettek.

Sátoraljaujhelyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

Jó forgalmu üzlet családi okok miatt eladó, bővebben a kiadóhivatalban tudható meg.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

Kiadó

3 ujonnan átalakított utcai uri lakás május hó 1-étől értekezni lehet Feldmeszer Pinkásznál Sárospatakon
Telefon szám 11.

ÉRTESÍTÉS.

A mélyen tisztelt vásárló közönség b. tudomására hozom, hogy Sátoraljauhelyben, a Kellner-féle házban levő

divat, vászon és kelengye üzletemet

ugyanabba az épületbe a volt Szegő-féle helyiségbe **HELYEZTEM ÁT.**

Megnagyobbított áruházamban **a legujabb áruk már megérkeztek** és van szerencsém annak megtekintésére **a tisztelt hölgyközönséget meghívni.**

Dusan felszerelt raktáramban kaphatók: **a legujabb női costum és ruhakelmék, blous és ruha selymek, továbbá kész női és férfi fehérneműek, teljes menyasszonyi kelengyék, szőnyegek, függönyök, linoleum, ruhadiszek és rövidárúk. Kötött áruk nagy választékban. ==**

Amidőn uj vállalkozásomhoz a t. közönség b. pártfogását kérem, egyben biztosítom olcsó szolid áraimról és előzékeny kiszolgálásaimról.

Kiváló tisztelettel:

Klein Kálmán.

SZŐLŐBIRTOKOSOK

különös figyelmébe!
HA Forhinnal permetez
Rézkénporral poroz és
Bagollal öli a szőlőmolyt:

I - SZÖT
Kevesebb
a gond,
II - SZÖT
Kevesebb
a munka,
III - SZÖT
Kevesebb,
a munkabér!

mert a **Forhin**
Forhin
a sokszorta megjavított hordói keverék és szar-
talan köszünü- és elismerő-levél tanúsága szerint
mindenütt a legnagyobb megegyezéssel használják.
-nak nincs illédekel vízbe dova azonnal odoódik és
biztosan pusztítja a peronoszpórákat.
egy kész anyag főalkatrésze rózsáig, tapadóképessege
oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele;
használatá óriási munka- és penzmegetkaritást jelent,
mert az anyag teljesen kész!

Gyümöleskertészek használják saját érdekükben Californiai lét, a
gyümölcsrovarok elleni védekezésre rovarenyvet
minden kártékony rovar lekötésére, rovarfogó
óvt az összes kártékony rovarok elfogására, Laurinát a rovarok ellen nyári
védekezésre, Lauril Karbolincumot a rovarok elleni téli védekezésre, Lauril
oltóviaszt az oltványok nemesítésére, Ichneumint a zsenge virágok perme-
tezésére, Nicotin Quassakivonatot falkolák permetezésére, Topomort mezei
egerek pusztítására, Pampilt rovarok és darazsak elfogására, Tessék
mind ezen cikkekről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet
ingyen és bétmedve küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggyár
BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 93 v,
valamint képviselője: Führer Miksa és fia Olaszliszka.

Eladó szőlő oltvány!

Ripária Portális alanyra oltva
12 borfaj és 7 csemegefajokban:

Molnár Mihálynál
Abaujszántón.

Egy éves gyökres oltvány darabja 5 k.
Sima zöld oltvány " 3 kr.
Gyökres Ripária Portális " 2 kr.
Sima Ripária Portális " 1 kr.
Delaware gyökres " 15 kr.

Az első sátoraljauhelyi gőz-
favágó telepen vágott tűzifa
és szén m.m. 2-50 fillér árban
kapható házhoz szállítva, va-
lamint mindenféle termény és
megörve olcsóárban és szecs-
kavágás eszközöztetik rende-
lések kéretnek a Lócsa-féle
malomban Kazincz u.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa Könyvnyomdájában Sátoraljauhely.

OH! JAJ!

Megfúlt ez az árkozott
köhögés.

**Köhögés,
rekedtség**

és elnyáladás ellen
gyors és biztos hatásúak

EGGER

mellpasztilái

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

ELJEN!

EGGER mellpasztilái
csakhamar meggyógyított!

Doboza 1 és 2 K. Próbadohoz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár:

Dr. EGGER LEO és EGGER I. Bpest, VI. Révai-u. 12.

Kapható: Sátoraljauhely: Kádár Gyula, Kinessey Péter, Widdler Gyula
gyógytárakban, Budaörs: Kalmán drogeriában, Homonna: Fabián
Arnold, Pető Ernő, Nagymillás: Kronovits Miksa, Récs Henrik, Tolva
Imre, Sárospatak: Kóni Sándor, Szépközi: Dukai Tivadár, Tarczal!
Tepoczter A. gyógyszertárban.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az
egész világon!

Az eddigi világhírű wixnek vitriol nélküli gyártása is.
St. Fernolendt, Wien III.

cs. és kir. udvari szállító

80. éves gyári fennállás.

